

betragtning, at man i mangel af positive bestemmelser ville søge vejledning i de danske regler. Det må dog befrygtes, at sager med en naturlig tilknytning til Grønland — således i tilfælde hvor tilknytningsforholdet er ægtefællernes sidste fælles bopæl i Grønland — ville blive unddraget grønlandske domstole, så længe retsplejelovens § 448 d, ligesom også § 448 e, benytter ordet „landet“ i modsætning til § 248, der benytter ordet „riget“.

Når man har valgt at nøjes med en henvisning til den danske bestemmelse og ikke har optaget selve bestemmelsen, hænger det sammen med, at den har været genstand for flere revisioner, ligesom man ikke kan regne med, at området endnu ligger fast. Optages den derfor i sin nuværende skikkelse i den grønlandske retsplejelov, vil man være nødt til at ændre denne ved fremtidige revisioner af den danske bestemmelse, da afgrænsningen af dansk domstolskompetence i ægteskabssager overfor udenlandske domstole bør falde sammen for Danmarks og Grønlands vedkommende.

Statsministeriet er opmærksom på, at det vil kunne volde betydelige vanskeligheder for en ikke-juridisk domstol at anvende reglen, men man forudsætter, at sager, hvor sagsøgte har bopæl udenfor Grønland, altid vil blive forelagt landsdommeren med henblik på afgørelsen af værnetingssspørgsmålet.

Til § 14.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 448 e.

§ 13 og § 14 er efter deres formulering ikke blot bestemmelser om grønlandsk værneting, men gør op henholdsvis med afgrænsningen overfor udlandet for hele Danmarks (rigets) vedkommende og med, hvilken domstol indenfor hele riget der er rette værneting i den konkrete sag. Bestemmelserne udgør således et supplement til den danske retsplejelov og må tages i betragtning af domstole i Danmark i fremtidige sager. Bor sagsøgte i Grønland og sagsøgeren i Danmark, vil rette værneting fremtidig være Grønland, medens den danske sagsøger tidligere under de i retsplejelovens § 448 e nævnte betingelser kunne anlægge sag i Danmark.

Såfremt nærværende forslag gennemføres, vil det være hensigtsmæssigt ved lejlighed at ændre §§ 448 d og e i den danske retsplejelov i overensstemmelse hermed, således at fortolkningstvivl kan undgås.

Man foreslår bibeholdt bestemmelsen i § 448 e, stk. 3, hvorefter justitsministeriet afgør, hvilken underret sagen skal anlægges ved. Reglen har kun praktisk interesse i sager med tilknytning til udlandet og i sager, hvor valget vil komme til at stå mellem dansk eller grønlandsk underret.

Til § 15.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 448 c, stk. 1.

Den danske bestemmelses stk. 2 foreslås udeladt. Dels findes endnu ikke i Grønland regler, der svarer til dansk rets regler om umyndiggørelse, dels er reglen om, at visse umyndiggjorte kan optræde uden værge, så speciel, at der næppe er nogen praktisk grund til at have den med.

Til § 16.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 454.

Rettens meddelelse til påtalemyndigheden i medfør af bestemmelsens sidste pkt. bør navnlig benyttes i sager, hvor underretten føler usikkerhed med hensyn til sagens forsvarlige oplysning.

Hvor underretten derimod er i tvivl om det juridiske grundlag, bør den med hjemmel i den grønlandske retsplejelovs kapitel 1 § 15 indstille til landsdommeren, at sagen behandles af landsretten som 1. instans.

Til § 17.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 455, men foreskriver, at ægteskabssager i alle tilfælde skal foregå for lukkede døre, hvilket også er den næsten undtagelsesfri praktiske regel i Danmark.

§ 455, stk. 2, om forbud mod og straf for offentlig gengivelse af retsforhandlingerne i ægteskabssager foreslås udeladt. Den grønlandske retsplejelovs kapitel 2 § 8 dækker forbudsnormen, men retsplejeloven indeholder ingen sanktion. Efter det grønlandske kriminallovsforslag kan forholdet formentlig rammes som fredskrænkelser.

Til § 18.

Bestemmelsen svarer til retsplejelovens § 455 a.

Den normale ankefrist for grønlandske sager er 8 uger, jfr. den grønlandske retsplejelovs kapitel 6 § 5. Fristen regnes fra dommens afsigelse eller fra forkyndelsen. I danske ægteskabssager regnes fristen fra dommens afsigelse, således at en part, der ikke har været til stede ved domsafsigelsen, efter omstændighederne får en væsentlig kortere frist, eventuelt slet ingen. Under hensyn til, at man i Grønland ofte ved selve domsafsigelsen med sikkerhed kan forudse, at forkyndelsen af dommen vil trække væsentlig ud, eller i hvert fald må gå ud fra, at ankens iværksættelse vil kunne vanskeliggøres betydeligt på grund af begrænsede trafikmuligheder, mener man at måtte foreslå en adgang for retten til at forlænge fristen udover 8 uger fra domsafsigelsen.

En forlængelse udover 16 uger skønnes der ikke at være praktisk behov for.